

KÖZÉRDÉK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap reggel.

Előfizetés
 egész évre - - 12 korona.
 fél évre - - - 6 „
 negyed évre - - 3 „
 Egyes szám ára 12 fillér.

Hirdetéseket és előfizetéseket elfogad FÖLDES EDE
 könyvkereskedő, a kinél a lap kiadóhivatala van.
 Hirdetés ára centiméterenként 6 fill. Többszöri hirdetés árkedvezményben részesül.
 Nyiltér sora 40 fillér.

Budapesti hirdetések kizárólagos felvétele
 milliméter-árszabás szerint a
 Leopold Gyula
 Vidéki Lapok Központi Hirdetési Osztályában
 Budapest, VII., Erzsébet-körút 41. sz.

A király és a válság.

Az agg király leutazott Bécsből Budapestre, hogy a politikai válságot itt, Magyarország fővárosában bonyolítsa le. Kétségkívül elismerésreméltó uralkodói cselekedet az, hogy a király — a korával együtt járó testi gyengeséget figyelmen kívül hagyva — inkább megtette az utat a császárvárosból a királyvárosba, hogy sem a meghallgatandó 10—12 politikai vezérférfiut utatassza fel magához és legalább a látszatát igyekszik mutatni annak, hogy a magyar belpolitikai válságot nem Bécsben, hanem Magyarország fővárosában intézik el.

Az a kérdés most már, hogy sikerül-e az uralkodónak a háborgó vihart lecsendesíteni? Erre a kérdésre a leghatározottabban igenlel felelhetünk, sőt azt is bizvást megjósolhatjuk, hogy a vihar lecsendesítése sem a Wekerle-kabinetet, sem a koalíció felbomlását nem fogja áldozatul követelni. Minél több nap mulik el a bécsi tárgyalások befejezése óta, annál tisztábban láthatjuk, hogy a politikai vihar tulajdonképpen nem tombol orkán, hanem csak szinpadai trükk, kullissza-villámokkal. Ugy a kormánynak, mint a függetlenségi pártnak szükségük volt-e vihar inszcenálására, presztizsük fentartása érdekében meg kellett mutatniok az országnak, hogy rettenetes harcot vívtak az önálló magyar banknak már 1911-ben való felállítása érdekében és csak akkor tették le, — természetesen „elveik fentartásával” — a megcsorbult fegyvereket, mikor maga az uralkodó jött el Budapestre, hogy itt jelentse ki előszóval a küzdelem meddő voltát. Csakis a király eme alkotmányos ténye előtt hajoltak meg és egyedül csak azért egyeztek bele a bankszabadalomnak 1917-ig való meghosszabbításába, hogy a jó királynak — aki ime eljött közénk, hogy álláspontja helyességéről a nemzetet meggyőzze — keserűséget ne okozzanak.

Hát jól van; ha fedi a koalíció érdekeit ez a kis melodráma, ne zavarjuk őket apró kedvteléseikben és engedjük meg, hogy harsogó, vig zene mellett vonuljanak vissza a csatától. A fődolog az, hogy a koalíció felbomlásával együtt nem borul fel az ország is, hogy a bankügy simán elintéztetik és a koalíciónak a még hátralevő két év alatt bőséges ideje lesz utolsó nagy feladatát megoldani, mely a választási reform megalkotásában áll. A válság megoldása ugyanis a következőképp fog végbemenni: A király meghallgatja a meghívandó politikusokat, akik közt nem tulságos számban lesznek a függetlenségi párt banksoportjának tagjai is. Ezeknek az uralkodó ismételt is kijelenti, hogy az önálló banknak 1911-ben való felállításáról szóló törvényt, feltéve, hogy ezt a parlament eléje terjesztene, kulpolitikai okokból nem lesz hajlandó szente-

síteni. Talán mond egyebet is, szolgál némi mézes madzaggal a jövőre nézve, mire az önálló bank tigrisei bevonják karmaikat és párthiveiket rábírik a leszerelésre. A király pedig ismét Wekerlet bizza meg kormányalakítással és megalakul az új kormány, a koalíció is megmarad, az arcok felderülnek, a béke helyreáll és az új kormány hamarosan hozzáfoghat a bankszabadalom meghosszabbítása ügyében az osztrák kormányval és a bankkal folytatandó tárgyalásokhoz.

Itt megállunk és nem festjük tovább a jövő esélyeit. A banktárgyalásokról azonban szólnunk kell. A kormánynak is, a parlamentnek is érdekében áll, hogy a banktárgyalások az országra nézve némi reális vívmánnyal érjenek véget és hogy a kormány e vívmányok felmutatásával dokumentálhassa, hogy küzdelme nem volt meddő. A bankszabadalom 1917-ig meg kell hosszabbítani, de az osztrák kormány is, a bank is beláthatják, hogy az önálló bank felállításától egyelőre való visszalépésünkért megfelelő ellenszolgáltatásra tarthatunk igényt. Ez az ellenszolgáltatás pedig elsősorban a készfizetéseknek 1911-ig való felvételében áll. Ezt a kormánynak ki kell vívni, e tekintetben az uralkodó bizonyosan nem gördit semmi akadályt törekvésünk elé, mely csakis egy, már megalkotott törvény végrehajtására irányul; a jegybank sem fogja kívánalmunkat visszautasítani, mert hiszen maga Popovics, az új bankkormányzó utalt székfoglaló beszédében a bank eme kötelezettsége teljesítésére, mire a bank, mely aranykészletét ez év elejétől száz millióval gyarapította és melynek érzékessége ma nagyobb, mint a készfizető Német birodalmi banké, — el is van készülve. Csakis Ausztriával kell tehát a készfizetések felvétele kérdésében a harcot felvenni és e harcot, ha már 1906. óta Ausztriával szemben minden gazdasági kérdésben mi huztuk a rövidebbet, ha folytonosan mi deferáltunk — diadallal kell megvívni. Ha a magyar kormány erre sem lesz képes, akkor valóban a leghitványabb, legtehetetlenebb kormány a világon. Vannak még ezenkívül a bankszervezet és a bank üzleti működése kérdésében alakilag kisebb jelentőségű, de Magyarország hiteléletére nézve fontos követelményeink, de ezekről majd a tárgyalások megindításakor szólnunk; most főkövetelménykép csak a készfizetések felvételét szegezzük le.

Válság s más efféle.

Tulhajtás nélkül mondhatjuk, hogy hatvanhét óta soha sem volt még kormányválságunk a nemzetre nézve fontosabb, életbevágóbb okon, mint ma.

A gazdasági önállóság kérdését vetették mostan fel.

Emlékezzünk:

- a pénzügyi egyensúly,
- Bosznia okkupálása,
- a véderőtörvény,
- a közigazgatás államosítása,
- az egyházpolitikai törvények,
- a házszabály szigorítás —

annak idején mind nevezetes útköző és kormányválság szerző kérdések voltak, de egyik sem ért fel jelentőségre a mostani nagy kérdéssel —

a bankszétválasztással.

Mégis a mostani válság csak színleges; csak játékot űznek az elvvel; nincs államférfiunk, a ki azt komolyan vegye; még a Kossuth Lajos fia sem.

Idők és erkölcsök, jaj!

A válság megoldásához, ej-haj, nem elvekre van most szükség, csak egységes kormánypártra.

Olyanra, a mely ne más legyen mint a koalíció volt, de ne lehessen benne megismerni a koalíciót, főleg az alkotó eleminek a gyengéit. Mert —

— a függetlenségi elv, az nem kormányképes (csak a párt kormányképes);

— az alkotmánypárt, az nem hatalmas, (csak vezérkedésre való);

— a néppárt, az nem népszerű.

Pedig a jövőt csak kormányképes, hatalmas és népszerű többség kaparinthatja meg. Olyan, a melynek a célja is, a neve is — igaz legyen, szép és új.

Ez lesz — az egységes csalóganypárt, vagyis a poraiból megeledett főnix, végkép — az újjászült koalíció, mely szebb, mint volt.

Közbeszólás: De hát miért nem lehetne egymaga a függetlenségi párt az a nagy tojás, a melyből a szükséges csalóganypártot ki fogja költeni a fészkes — turulmadár?

Válasz: Szép tojás, nagy tojás a függetlenségi párt; de a világosság felé tartva, kettős széke látszik; az ilyenből kétfejú, soklábú torzcsibe szokott kelni. Maradnánk inkább csak a poraiból megeledő főnixnél.

Városi közgyűlés.

Nagyenyed város képviselő testülete dr. Varró László polgármester elnöklete alatt folyó május hó 7-én d. e. 11 órakor közgyűlést tartott, melyen a képvis. tagok szép számmal vettek részt.

Elsősorban főispán úr óméltósága intézkedésére Incze Miklós ujonnan kinevezett rendőrkapitánytól a hivatalos eskü bevételét, mely után dr. Varró polgármester szép szavakkal üdvözölte az ifju r. kapitányt, ki a képviselet és a polgármester szives indulatába, ajánlotta magát. A városi pénztár megvizsgálásáról tett jelentés után a sétatér meghosszabbításaképp kiépített út folytatásos kiépítésének engedélyezése iránti javaslat fogadtatott el, minek folytán a bükkös erdő felé igen szép útvonal és sétatér fog készülni.

A vágóhídi szabályrendelet a belügyminiszteri husvágatási szabályrendelet alapján lett átalakítva és a díjak mérsékelten felemelve. Több felszólalást keltett az 1909. évi városi költségvetési előirányzat jóváhagyásának bejelentése, mivel a felolvasott vármegyei leirat szerint a városi képviselőlet által megállapított rovatat fel lett emelve, holott ilyen tartalmu előterjesztés nem a megyei állandó választmányi, sem a vm. közgyűlésen nem volt jelezve, annál kevésbé felolvasva, amint Fogarasi Albert, dr. Müller Jenő és többen bizonyítottak. Ez okból dr. Garda Kálmán, Cirner Ákos, Z. Szócs Sándor felszólalásai nyomán előterjesztés tételik az alispánhoz a tévedés helyrehozása végett, ha pedig ez nem vezethetne sikerre, felebbezés intéz-tetik a belügyminiszterhez.

Néhány szó a magyar ifjúsághoz.*

II.

Liverpool nálunk „terra incognita”. Jó szerencse, hogy az angol kormány bőkezűségéből megépítették a Lusitániát meg Maurétániát, s hogy ez a két hajóúriás épen Liverpoolból indul. E nélkül talán igen sokan még azt sem tudnák, hogy Liverpool kikötő város. S ebben a városban, melyben az értékes és gazdag kereskedelmi ismeretek gyűjtésére oly végtelen bő alkalom nyílik, itt a hol igazán két világrész kereskedelme találkozik, a magyar fiatal embert lámpával kell keresni. Ez a tény akkor válik igazán elszomorítóvá, ha meggondoljuk, hogy a francia kormány Liverpoolban kereskedelmi iskolát tart fenn, hova a hazai tanintézetek legjobbjait küldi ki 1—2 évre; ha tudjuk, hogy a német ifjak olyan sokaságban vannak itt, hogy „Bund”-okat, „Verein”-okat alakítanak; hogy az olaszoknak „società”-ik, a spanyoloknak clubjaik vannak; ha regisztráljuk, hogy a világ minden részéből Oroszországtól a legnyugatibb Kanadáig, Egyiptomtól Peruig csak úgy özönlik ide a sok tanulni vagyó fiatal ember. S a magyar fiú, ki ide kijön, 2—3 hét múlva elszalad Londonba vagy átmege a kontinensre, mert neki Liverpool nem elég szórakoztató, mert itt nincs cigányzene, demi-monde stb.

Nemcsak Liverpoolban bánták ily mostohán a magyar ifjúság. Csupán kíváncsiságból tudakozódtam a helybeli konzulátusnál, s ott hallottam, hogy az észak Angliában élő magyar honos fiatal emberek száma nyolcz, az osztrákoké 105. Tehát ebben is lefőz az osztrák! Pedig a külföldi tartózkodás előnyei megmérhetetlenek.

Tévedés azt hinni, hogy a külföldi tartózkodás világpolgárokka nevel. Ellenkezően ép az tanit hazánkat szeretni, nemzetünk intézményeit becsülni. Ep elmaradottságunk látása ébreszti föl bennünk a tettek vágyát, hogy gyermekkorát élő iparunkat, kereskedelmünket minden erőnkkel, tehetségünkkel szolgáljuk, előmozdítsuk.

Egy Angliában élő barátom idejövetele előtt felkereste Vámbéry Ármint, neki mondta a világszerte ismert, kitünő tudós, hogy hazánk legalább 200 évvel jár Anglia mögött. Ha némi tekintetben túlszárunk látszik is ez az állítás, sok igazság van benne, ha iparilag vagy kereskedelmileg hasonlítjuk össze a két államot. Nálunk (Budapest környéket kivéve) órákig utazhat az ember vasuton, a míg egy gyarkeményt föl-fedez, s az is legfeljebb egy redukált üzemi malmot vagy fináncziális zavarokkal küzdő téglagyárat jelez. Bolton nevű angol városkáról nálunk senki sem tud. Ebben a negyedik Boltonban a multkor nem kevesebb mint 258 gyarkeményt számoltam össze. Lancashiret, Jorkshiret valóságos kémenyerdőnek nevezhetném. Hol vannak nálunk olyan gyárak, a melyek egész városokat foglaloz-

* Április 18-diki, 31-dik számunkban közölt cikkének folytatásául közzé teszi dr. Szilády Zoltán.

tatnak? A közeli Port Sunlightban van a Liver Bros. híres szappangyára. Az egész város az övék. A lakosság apraja-nagyja ugyanabban a gyárban talál foglalkozást. S kicsoda ideális hely ez a Port Sunlight. Inkább hinnék tengeri fürdőhelynek, mint gyárvárosnak. — A newcastle-i Armstrong, Whitworth & Co. telepei körülbelül 25.500 munkást foglalkoztatnak. A hetenként kifizetett munkabér 880.000 koronára rug. Ilyen helyen látjuk csak, hogy mire képes az emberi munka és kitartás. Hol van nálunk csak egy telep is, a mely ezekkel összemérhető volna.

A kereskedelem jólétet teremt, függetlenné tesz. Sajnálni kell az olyan államot, a hol a közjólét a hosszú téltől, a tavaszi esőtől, a májusi szárazságtól s más hasonló erők fölötti tényezőtől függ. Az ilyen országban mindenki csak pauzskodik, mert egy rossz termés hatását a lakosság minden rétege megérzi és nyög befolyása alatt. Mennyivel függetlenebb az iparos vagy kereskedő állam helyzete. Mennyivel irigyelendőbb az iparos vagy kereskedő életsora a mezőgazdával szemben. S mégis mit látunk? Azt, hogy nálunk a kereskedelmi pálya nemcsak hogy vonzó erővel nem bír, hanem állandóan nagy tökéket vonnak el az ipartól, kereskedelemtől. Szomorú tény az, hogy mihelyt nálunk valaki valamire vitte, első dolga összeszerzett tőkéjét földbirtokba ölni. Megelégszik a mezőgazdaságnak legjobb esetében 3% hasznával s eldobja magától a kereskedelmi vagy ipari tevékenység által biztosított 10% usque 100%-ot.

Talán a kereskedelmi magánhivatalnok szomorúnak nevezett sorsa és ferdén megítélt helyzete rettent el a magyar ifjúságot a kereskedelmi pályától. Mi kötelez arra, hogy hivatalnokok maradjunk? Van-e valahol több lehetőség az önállósításra, mint épen a kereskedelmi pályán. Nem volt még szerencsém olyan megyei vagy állami hivatalnokhoz, aki fizetéséből vagyont gyűjtött, de igen ismerem számos esetet, a mikor egyetlen konjunktúra kihasználása a lesajnált magánhivatalnokból gazdag és független kereskedőt teremtett. Tessenek utána járni, hogy min kezdtek hazai kereskedelmi életünk előkelőségei! Legtöbb esetben mint egyszerű bank- vagy egyéb kereskedelmi alkalmazottak. Mert szerintem ma a kereskedelmi pálya az egyetlen, a hol a támasznélküli, „self-made” fiatal ember még erélyesülhet.

Egyet azonban hozzá kell tennem mind-ezekhez. *A kereskedelmi pályán nem lehet kitalásokra alapítani. Itt nincsen hivatalos előléptetés. Az egyéni tevékenységtől függ minden. Az víz előbbre, az juttat a vagyon birtokába. A pénz pedig manapság sokat jelent. Jelent mindenesetre öndlő, független életet, a melyben az egyén fölszabadulva a mindennapi élet gondjainak bélyegétől, teljesen vágyainak, kedvteléseinek vagy tanulmányainak él. Ez pedig mindnyájunk végcélja.*

Liverpool, április hó 26.

Varga Károly,
a Bethlen-koll. volt növendéke.

A Dömök Erzsébet emlékalapra ujabban a következő adományok folytak be szerkesztőségünkhöz:

Göllner Árpád 10 kor.
Pogány János és neje 10 kor.
Váro Ferencz és neje 15 kor.

Vegyes hírek.

— **Kenessey Béla** erdélyi ref. püspök f. hó 8-dikán a reggeli gyorsvonattal utazott a gyulafehérvári ref. egyházmegye látogatására. Ez alkalommal a vonat rövid tartózkodási idejét felhasználta a kollégium tanárkara és növendéksége, hogy szeretett püspököt üdvözölje. A főpásztor szíves szavakban mondott köszönetet.

— **Az időjárás** mind jobban aggasztja a gazda-embereket. A jég után hideg légáramlat keletkezett, mely havat hozott magával f. hó 7-dikén és 8-dikán. A fagyos szentek most sem tagadják meg veszedelmes hírüket.

— **Gyász hírek.** Török Bálint fogarasi ny. kir. járásbíró f. hó 2-án 60 éves korában Kolozsvárt meghalt. Fia volt néhai Török Antalnak. Neje gyászolja a korán elhunyt derék tisztviselőt, kinek körünkben is számos ismerőse volt. — **Salamon Antal** sepsiszentgyörgyi póstafőnök meghalt Kolozsvárt f. hó 4-én. Onnan Enyedre hozták hamvait és idevaló családjá, rokonai és a póstahivatal tisztviselői kísérték ki a temetőbe.

— **A kollégiumi ifjúság** önképzőköré néhány tanár kíséretében tegnap a déli vonattal Marosillyére utazott, hogy emlektáblával megjelölje Bethlen Gábor fejedelem szülőházát. Marosillye község nagy ünnepeket rendez erre az alkalomra. Megjelenik ott a szászvárosi és dévai középiskolák tanulóinak küldöttsége is.

— **Értesítés.** Az érdekeltektől szülőket értesitem, hogy kollégiumunk gyakorló iskolája f. hó 10-én (hétfőn) reggel 8 órakor megnyílik s kérem a tisztelt szülőket gyermekeiket felküldeni. Fejes Áron, igazgatótanár.

— **Köszönet.** A nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár az Önkéntes Tűzoltó Egyesület közczéljaira 100 (Egyszáz) koronát adományozott, mely összeg átvételét az egyesület parancsnoksága hálás köszönettel vette s ezen az utón is nyugtatványozza.

— **Mértékhitelítés szabatos teljesítése.** A kereskedelmi miniszter 1908. évi 107226. számú rendelete 45. § a előírja, hogy az időszakos hitelítésre az állami mértékhitelítő hivataloknál hitelítés céljából bemutatandó mérőeszközök tisztak és rozsdától mentesek, szóval jókarban levőknek kell, hogy legyenek, mert különben azok hitelítési eljárásra nem bocsáttatnak.

— **Köszönet nyilvánítás.** Nővérem néhai Dömök Erzsébet temetése alkalmával az egyes testületek és társulatok által kifejezett szíves részvétért köszönetem nyilvánítom. Nem tudom eléggé meghálálni azon jól eső kedves figyelmet, a melyet a helyi önkéntes tűzoltó egyeslet, a városi daloskör és a Bethlen-főiskola, tanítóképezdei dalkör a temetésen való megjelenés és közreműködésük által családunk iránt kifejtett. Köszönetemet fejezem ki ezuton is Tángel József és Melász János uraknak, kik szívesek voltak a kedves halottunkat befogadó torna-termet jószántukból és díjtalanul feldiszíteni és segítségüket a temetés alkalmával felajánlani. Nagyenyed, 1909. május 7 *Dömök Ilona.*

— **Gázforrás.** A kolozs megyei Kissármás községben természetes gázforrásra bukkantak. Angol társaság vizsgálja a gázforrást és állítólag oly nagy mennyiségű a gáz, hogy egész Erdélyt elláthatják vele világitással.

— **Vadászati védőegylet.** Kolozsvárt br. Bauffy Ernő nagybirtokos vezetése alatt „Erdélyrészi Vadászati Védőegylet” alakult, melynek célja az alapszabályzat 2 § értelmében „a vadászatnak erdélyi hazareszünkben való felkarolása, a vadászterületek ok-szerű kezelésének előmozdítása, a vadalom-mány szaporítása, gondozása és apulása utján való fejlesztése által az okszerű, eredményes, élvezetes és hasznos vadászat lehetővé tétele. Ugyancsak céljául tekinti az egyeslet a vadászatra vonatkozó jogszabályoknak az erdélyrészi gazdasági viszonyoknak megfelelő szigorú és sikeres végrehajtása érdekében minden rendelkezésre álló eszközzel közreműködni.”

Nyilvános köszönet. A Nagyenyei Prot. Nők Szegényeket és Betegeket Segélyező Egyesülete számára ez év folyamán az Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár Részvénytársaság 50 koronát és újabban a Nagyenyei Kisegítő Takarékpénztár 100 koronát adományozott. Továbbá mélt. Zeyk Károly úr 10 koronát küldött az Egyesület czéljaira. Ez adományokért fogadják az illetők Egyesületünk hálás köszönetét. Zayzon János, pénztáros.

Felelős szerkesztő:
Dr. MÜLLER JENŐ.

Több pénze akkor lesz,

ha nélkülözhetetlen, olcsó és

tartós szőttesárukat

csak
a Nagyenyei Szövőgyárból

vesz.
Arjegyzék ingyen küldetik.

2849—1909. kig. szám.

Bérleti hirdetmény.

Alólirott városi tanács köztudomásra hozza, hogy a néhai Dömök Erzsébet által lakott Főtér 33. sz. a. az emeleti balszárnyon levő **3 szoba, kamara és konyhából álló, padlás és pincze-resszel bíró lakást** a városház közgyűléstermében **f. évi május 15-én** d. e. 10 órakor megtartandó nyilvános szóbeli árverezésen **f. évi június 1-től** 1910 évi április 24-ig, esetleg ettől még két évre, bérbeadja.

Kikiáltási ár évi 500 kor. bérösszeg, a feltételeket az utóbb kötött bérleti szerződés pontozatai képezik, melyek a városi pénztárnál betekintheők.

Városi tanács.

Nagyenye, 1909. május 7.

127 1-1

Dr. Varró,
polgármester.

MEGHIVÓ.

A Nagyenyei Könyvnyomda és Papírárugyár Részvénytársaság

XII. évi rendes közgyűlését

Nagyenyeden a Kisegítő Takarékpénztár helyiségében 1909. évi május hó 16-án délután 11 órakor tartja meg, melyre a részvényesek tisztelettel meghívotnak.

Tárgyszorozat.

1. A közgyűlés megalakulása s a jegyzőkönyv hitelesítésére vonatkozó intézkedés.
2. Az igazgatóság jelentése a XII. üzletévről.
3. A felügyelő-bizottság jelentése.
4. Határozathozatal a mérleg és zárószámadás, valamint az igazgatóság és felügyelő bizottság felmentése tárgyában.
5. A nyereség felosztására vonatkozó határozat.
6. Hét igazgatósági és négy felügyelő-bizottsági tag választása.
7. Indítványok.

Nagyenye, 1909. május 8.

Az igazgatóság.

TUDOMÁSUL! A részvények 12. számú szelvényei közvetlenül a közgyűlés után, a közgyűlés helyén fognak beváltatni.

KRISTÁLY szénsavnyomás alatt töltött forrásásvíz.

Étvágyat javít. Gyomorrontást megakadályoz. Kapható minden jobb fűszer- és vegyeskereskedésben.

Főraktár:

Grünfeld Dávid utadal czégnél, Nagyenyeden.

126 3-17

HIRDETÉSKEET

legjutányosabban vesz fel kiadóhivatalunk.

Kiváló minőségű vadászfegyverek, revolverek,

Elsőrendű gramofonok,

cimbalmok,

hegedűk,

oiterák,

fuvolák,

harmonikák és egyéb hangszerek,

Modern fényképező gépek,

látcsővek,

alpacca ezüst készletek,

bőröndök,

és az összes magyar szépirodalmi művek

csékély havi részletfizetés mellett

beszerezhetők

Aufrecht és Goldschmied b.t.

nagyáruházában

Budapest, Rákóczi-út 26.

Arjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságu Portland Cementet ajánl olcsó áron a

PORTLAND-CEMENT-gyár Brassóban.

Itt helyben kapható KLEMM PÁL czégnél Szentkirály-utcza 128.

WINKLER JÁNOS
villanyvilágítási szaküzlete

NAGYENYED, Főtér 5. sz.

Elvállalja villamos világítási berendezések szerelését, tervezeték és költségvetések díjmentes elkészítését.

Ditmar és Brünner-féle lámpák és csillárokból rendezett állandó kiállítása megtekintésére az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja.

Gyakorlati tanácsokkal készséggel szolgál.

47 - 23

„M-l-t?” — „Papa megengedte! Hisz valódi Jacobi-féle Antinicotin-ozigarettafüvek fadobozban!”

Figyelem! Csak a „JACOBI” jelzéssel valódi! 20 26—26
Minden fadoboz egy érdekes bűvészkönyvet tartalmaz.

Olcsó termények!

Dughagyma makói elsőrendű, apró szemű, kilónként 60 fillér, métermázsanként 45 koronáért. Vereshagyma étkezni való, szép egészséges, métermázsanként 26 korona, tiz kilós kosárral 3-30 koronáért. Dió vékonyhéjú, garantálva az iránt, hogy minden egyes szem egészséges, fehérbélű, métermázsanként 38 korona, 5 kilós mintakosárral 2-60 korona. Solospárga hófehér, vastag rudak, kilónként 1-40 korona. Idei **czukorborsó** kilónként 60 fillérrel szállítja utánvétellel

Nyikos Sándor

125 3—3

terménykereskedő
Kecskeméten.

GANZ-féle villamossági részv.-társ. nagyenyedi építésvezetősége

162 — 51

Főtér 32. sz.

Elvállalja középületek, magánházak, üzletek stb. teljes **villamos világítást és erőátviteli berendezésének** teljes felszerelését. Helyszíni felvételek és költségvetések kidolgozását díjtalanul végzi.

A házi berendezésekhez szükséges különféle világítótestekből, szellőztetőkből, elektromos motorokból és mindenféle villamos felszerelési anyagokból nagy választéku minta raktárt tart.

Berendezésekre vonatkozó mindenféle felvilágosításokat legnagyobb készséggel megad. Értekezni reggel 8 órától este 6-ig lehet.

Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár r.-t.

Részvénytőke 400.000 kor. Tartalékalap 210.000 kor.

Előnyös kölcsönt ad betáblázásra, megfelelő kezeségre, értékpapírokra, sorsjegyekre, jóhitelű pénzintézetek részvényeire.

Vásárol és elad értékpapírokat.

Letétbe elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értékeket kevés örzési díj mellett.

Időgen kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál.

Váltókat az összeg nagysága szerint legelőnyösebb feltételek mellett számítól le.

Allandó betétet a legkedvezőbb kamatláb mellett fogad el.

Nyitva áll
hétköznap
d. e. 9—12-ig,
d. u. 3—4-ig.

Üzletfeleink
részére telefon
bevezetve
14. szám alatt.

**A NAGYSZEBENI
ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR**

ad jelzalogkölcsönöket, félévi (tőkés és kamatokat magukban foglaló) részletekben történő törlesztésre és pedig a következő feltételek mellett:

A. 5 1/4% kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 20.000 K. a) 40 évi törlesztésnél (82 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 29 K. 60 f. b) 35 évi törlesztésnél (70 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 31 K. 08 f. B. 5 1/2% kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 10.000 K. a) 44 1/2 évi törlesztésnél (89 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 30 K. 01 f. b) 27 1/2 évi törlesztésnél (55 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 35 K. 07 f. C. 5 3/4% kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 3000 K. a) 40 évi törlesztésnél (80 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 31 K. 84 f.	b) 25 évi törlesztésnél (50 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 37 K. 47 f. c) 10 évi törlesztésnél (20 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 65 K. 05 f. D. 6% kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 1000 K. a) 32 évi törlesztésnél (64 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 34 K. 98 f. b) 23 évi törlesztésnél (46 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 39 K. 81 f. c) 18 évi törlesztésnél (36 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 45 K. 05 f. d) 15 évi törlesztésnél (30 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 50 K. 09 f.

Valamennyi kölcsön — az egyszerűségekre fizetendő 1% törzsdíjon kívül — minden egyéb levonás nélkül teljes összegben készpénzben fizetettik ki.

Alsó-Fehér és Torda-Aranyos vármegyék területeiről kölcsönkérvények LINGNER GYÖRGY úr által Nagyenyeden nyújtható be, ki bővebb felvilágosítással is szolgál.

NAGYENYEDI forduljon minden érdeklődő,
Alsófehér m. ki sulyt fektet l. fajliszta anyagra.

Gyümölcsfák, dísz- és kerítésnövények stb.

Nemes szilvacsemetékben nagy készlet.

Szőlőoltványok

európai, amerikai sima és gyökeres vesszők.
Arjegyzéket ingyen küld:

FISCHER és Társai

faiskolák és szőlőoltványtelepek.

58 — 37

MAGYAR EMBER CSAK MAGYAR ÁSVÁNYVIZET IGYÉK!

Magyar ásványviz forgalmi és kiviteli részvénytársaság
Budapest, V., Báthory-utca, 5. szám.

Kizárólag természetes magyar ásványvizet hozunk forgalomba.

Allandóan raktáron vannak és árusítatnak azennal palackcsere mellett:

Borszéki Boldizsár, idült gyomorbad ellen	Baross, vesebad ellen	Horgász, étvágygerjesztő
Borszéki főkut, az ásványvizek királya.	Borhegyi, hughajtó	Kászón főkut (Salutaris) jód és lithium tartalom.
Köszvény ellen.	Boholti, üdítő viz	Répatli, égvényes ásványviz
Borszéki Kossuth, vérszegénység ellen	Előpataki, sárgaság ellen	Székely-Selters, idült gyomorbadok ellen
Bodoki Matild, alkális savanyuviz	Felsőrákosi Mária, légcsőhurut ellen	Sztojka, czukorbetegség ellen
	Margitaligeti, üdítő ital	

Kérdezze meg az orvosát és megtudja, hogy a **természetes ásványviz** gyógyhatása és kellemes íze össze nem hasonlíthatója mesterséges ásványvizekkel.

Magyar ásványvizeinkkel a külföld majdnem összes gyógyvizet pótolhatók.

RAKTÁR: FENICHEL HERMANN özégnél NAGYENYEDEN.

48 9—21

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár Részvénytársaság könyvnyomdájában Nagyenyeden.